

OBSAH

Úvod	3
Mění se role pěchoty	4
Doutnákový zámek	6
Mechanismus	6
Mušketa	6
Vybavení	8
Verbování	8
Organizace	10
Plukovní uniforma	12
Vybavení vojáka výstrojí. Mustrování	14
Výcvik	17
1. Výcvik se zbraní	19
2. Rozeznávání signálů bubnu	19
3. Základní výcvik v zástupech a řadech – „pět samohlásek“	19
4. Formování batalionu	20
5. Nasazení celé armády	21
Výcvik: ideál versus realita	21
Profesionální armády	22
Žold	24
Drancování	27
Strava	28
Vojenský život	30
Bitva	43
Rozestavení armády	43
Menší bojové akce	44
Systém palby	45
Obléhání	49
Lékaři, zranění a nemoci	52
Propuštění z vojska	54
Doslov	55
Bibliografie	56
Alžbětinská doba	56
Občanská válka	56
Restaurace	56
Evropské války	56
Popisky k barevným přílohám	57
Poznámka výtvarníka	64
Poznámka autora	64

ANGLIČTÍ MUŠKETÝŘI 1588–1688

ÚVOD

V Evropě zaznamenaly palné zbraně s doutnákovým mechanismem rozmach koncem 15. a začátkem 16. století

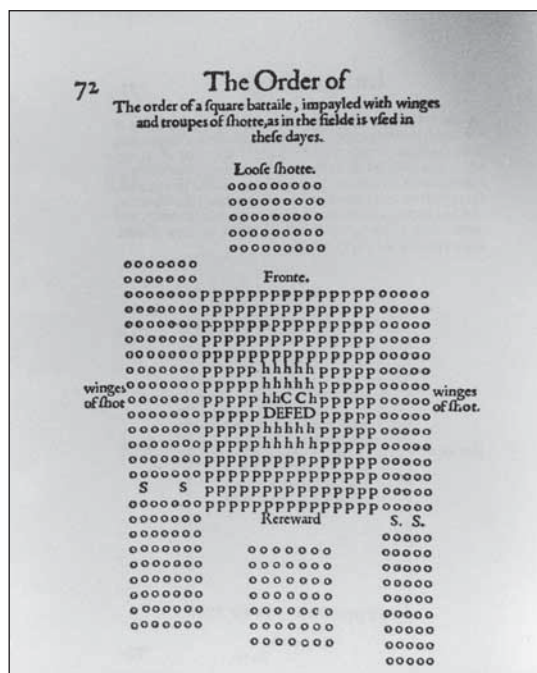
Anglická pěchota je však v té době ještě používat nezačala, místo toho se dále spoléhala na své tradiční zbraně, luk a sudlice nazývaná Angličany Brown Bill (ratiště s širokým kovovým listem, někdy opatřeným hroty nebo zahnutým). Když chtěl Jindřich VIII. doplnit anglickou

pěchotu během svých tažení do Skotska a Francie, najal si žoldnéřské střelce ze zahraničí. Žoldnéři ale byli drazí, a tak se šetrnější královna Alžběta rozhodla zavést moderní zbraně v širším měřítku a na počátku své vlády užívala smíšené oddíly lučištníků arkebuzírů. Skutečnost, že se Angličané opět ocitli v hlavním proudu evropského válečného konfliktu, ať už jako spojenci, či jako žoldnéři bojující na straně Holanďanů v jejich vzpouře proti španělské nadvládě, měla velký dopad na vybavení anglických vojáků. Zvláště Angličané bojující proti španělské armádě ve Flandrech, nejvýznamnější profesionální armádě 16. století, byli vybaveni moderními zbraněmi – arkebuzami, mušketami a pikami – v souladu se zvyklostmi převažujícími v Evropě. Po většinu období zachyceného v této knize byla anglická vojenská teorie odrazem (kontinentálních) evropských zkušeností. Četná vojenská tažení během anglické občanské války však dala vzniknout Armádě nového typu (New Model Army), která byla ve své době považována za jednu z nejvýznamnějších a měla z vojenského hlediska řadu výrazných specifik.

Pokud jde o výzbroj, výcvik a život anglického pěšáka, byla tato doba svědkem přerodu středověkého světa ve svět moderní. Úloha a význam vojáka vyzbrojeného palnou zbraní

Oliver Cromwell, lord Protektor, 1658. Otištěno se svolením Dolphins Coins and Medals, Leighton Buzzard.

Pěchotní formace z konce 16. století. Povšimněte si, jak je střed tvořený pikemýry obklopen střelci, a také střelců – harcovníků v čele sestavy.

se měnily společně s tím, jak se zlepšovala konstrukce zbraní a taktika užívání arkebuz a mušket – pěšák-střelec, jenž byl zpočátku pouhou podporou pěšáka-pikenýra, se postupně stal jemu rovným, až jej, po rozšíření bajonetu, zcela nahradil. Výcvik mušketýra byl stále více unifikován, neboť tehdejší taktika kladla rostoucí požadavky na pěchotu, a tedy i na její jednotný výcvik. Jeho způsob života se změnil – zároveň s tím, jak armády rostly a získávaly trvalý charakter, nebyli již vojáci ubytováni mezi civilisty, ale ve zvlášť postavených kasárnách.

Ačkoliv se způsob vedení řádných bitev, náhodných střetů, obléhání i života v leženích v průběhu tohoto období měnil, pro našeho mušketýra to mnoho neznamenal. I nadále musel střílet a bojovat po boku svých druhů, hloubit okopy, vrhat se do průlomů při obléhání a žít životem vojáka v poli.